

I, en moure sense parar el focus de la teva atenció anant més enllà del que ja coneixes, amplies la teva comprensió del món».

Pariser anima el lector a ser *actor* i no *subjecte passiu* davant la tecnologia; ja se sap que, per ella mateixa, no és dolenta, però com ha assenyalat amb desenes d'exemples, té un biaix. Si un vol evitar en la mesura del possible el permanent robatori d'identitat cada vegada que navega per la xarxa... ha de desactivar les famoses *cookies*. Altres opcions són seleccionar pàgines o xarxes socials «que deleguen més control i visibilitat als usuaris sobre els seus filtres i com utilitzen la nostra informació personal» (per exemple, Twitter i Facebook). En definitiva, també en el món en línia cal ser proactius, trencar rutines, ampliar horitzons sortint de les zones de confort i dels xats en els quals sintonitzem amb altres persones que parlen del mateix i en els mateixos termes que nosaltres.

Un llibre molt suggeridor sobre com funciona la gran revolució digital de la personalització de continguts, que se'n ven «per facilitar una millor experiència en la utilització de...» [i, aquí, hi podem posar una determinada pàgina electrònica]. Si no ho fem, acabarem engrossint un ramat ordenat que veu sempre el mateix i va marcant el pas.

Isidor Ramos Rosell

Navarro-Valls. El portavoz 20 testimonios para la historia

Rafael Navarro-Valls (Ed)

Rialp
Madrid, 2019
223 pàg.

Aquest és un llibre de testimonis sobre Francisco Navarro-Valls, conegut mundialment com el portaveu del papa Joan Pau II. En aquestes pàgines, hi batega «un homenatge in memoriam a una persona que van admirar i van apreciar en vida», escriu el seu germà Rafael, editor del volum.

Hi sovintegen els relats de periodistes i, entre d'altres, de corresponents acreditats davant la Santa Seu com ara Alberto Michellini (RAI), Ezio Mauro (La Stampa i La Repubblica), Victor Sipsen (Associated Press). Són ben sucoses les pàgines de professionals

de la informació que hi van treballar: Federico Lombardi (director de Ràdio Vaticà, de l'Oficina de Premsa de la Santa Seu i del Centre Televisiu Vaticà), Yago de la Cierva (VIS) o Ciro Benedettini (vicedirector de l'Oficina de Premsa de la Santa Seu). I també resulten suggeridores les aproximacions, des de diversos angles, de personalitats com el vaticanista nord-americà Georges Weigel (biògraf de Joan Pau II), l'empresari Sergio Marchionne (CEO de Fiat-Chrysler Automòbils i president de Ferrari), la professora noruega Janne Haaland Matlary, o de Rossana Alloni, que va ser la metge de referència de Navarro-Valls des que li van diagnosticar la seva última malaltia.

Sens dubte, la biografia del portaveu del Papa donaria per a un guió de cinema, un manual de comunicació i una bona lliçó

d'humanitat. Només en destacaré alguns detalls periodístics que, espero, els animin a llegir aquestes pàgines.

Joan Pau II, el papa arribat de l'Est amb un desconeixement total dels mitjans de comunicació, va saber-se envoltar de bons professionals. Resulta molt interessant el relat de com Navarro-Valls va rebre una invitació per parlar amb el Papa de la política de comunicació de la Santa Seu i va acabar amb l'encàrrec de posar-la en marxa.

De la seva professionalitat, una mostra: quan va acceptar de posar-se al capdavant de la Sala de Premsa, només hi va posar una condició: accés directe al Papa. Aquesta exigència li va valer la incomprensió, quan no la malvolença, de la Secretaria d'Estat, l'organisme de què depenia la comunicació fins al moment; una

L'APP de la Litúrgia de les Hores es presenta en català

Podeu descarregar l'aplicació per: Android i iPhone

comunicació unidireccional i sovint reactiva.

S'ha dit que l'Església Catòlica té el millor producte: la salvació; un logo conegut mundialment: la creu; un mercat mundial: tots els pobles; i una comunicació que no està al nivell d'aquestes realitats...

El primer repte que es va plantejar Navarro-Valls va ser com fer arribar les paraules del Papa, els textos del seu magisteri als bisbes sense passar pel filtre dels mitjans. Els bisbes, els nuncis de tot el món, eren convidats pels mitjans a valorar i comentar discursos, encícliques... abans que poguessin disposar d'aquests documents. Navarro va pensar en internet... abans que existís internet.

Va consultar amb experts en tecnologia, li va explicar la idea a Joan Pau II –que li va donar ple suport– i, quan va presentar el projecte a la Secretaria d'Estat, es va trobar amb un diplomàtic «no tenim pressupost per a això». Aquesta iniciativa dinamitava l'exclusiva de Secretaria d'Estat a la comunicació amb l'Episcopat i el Cos Diplomàtic de la Santa Seu.

El portaveu es va llançar a la tasca de buscar els recursos econòmics per tirar endavant aquesta empresa –també amb la complicitat del Papa–. Així va néixer el VIS (Vatican International Service), un butlletí diari que facilitava resums de les intervencions del Papa i dels

documents de la Santa Seu als bisbes, nunciatures, organismes eclesiàstics i subscriptors.

Navarro-Valls va convertir l'Oficina de Premsa en una autèntica font d'informació, proactiva i professional: rodes de premsa, dossiers de premsa amb bones síntesis dels documents del Papa i la Cúria, informació de context... La política de transparència informativa – compartida plenament per Joan Pau II – va estar a punt de costar-li el càrrec quan en el viatge a Hongria de 1996 va contestar una pregunta d'un periodista i va donar un diagnòstic mèdic (ell ho era) de les tremolors del Papa; el parkinson de Joan Pau II només va ser reconegut oficialment després de la seva mort.

Alguns testimonis destaquen la seva àmplia cultura i ment catòlica, la seva condició de numerari de l'Opus Dei i una personalitat reflexiva i humanament atractiva. Tot això el va fer idoni per ocupar papers més enllà de la seva tasca de portaveu. Va negociar amb Fidel Castro els termes de l'històric viatge papal a Cuba.

També va participar en les delegacions de la Santa Seu a les conferències de població de l'ONU dels anys 90, en què hi va haver una agenda més o menys oculta d'alguns països occidentals per promoure l'avortament com a dret reproductiu i redefinir el concepte de família. El seu objectiu professional era sempre el mateix: que se sentís el més

clarament possible i sense distorsions el missatge de l'Església, tant sobre el valor de la vida no nascuda com sobre la il·licitud d'una guerra (la de l'Iraq).

Acabo recollint tres recomanacions sobre la comunicació que Yago de la Cierva va aprendre de Navarro-Valls i que recull en un article que hauria de ser d'obligada lectura per a qualsevol responsable de comunicació, i encara més si ho és d'un organisme relacionat amb l'Església:

Primera, «la comunicació no és pròpiament evangelització, no comuniquem per evangelitzar. El portaveu d'una institució eclesial es posa en relació amb la societat en general, i busca precisament la legitimació social en un àmbit no confessional, certament prenent com a punt de partida la seva identitat, però sense basar-hi les seves argumentacions. En conseqüència, s'ha d'adaptar –sense perdre la seva naturalesa– i participar en la dialèctica de l'opinió pública tal com és, articulada pels mitjans. L'Església

informa com ho fan totes les institucions: en pla d'igualtat, i seguint les regles de tots. Considerava la comunicació com una avançada de l'evangelització: primer, t'han d'acceptar com una institució legítima i creïble, i només llavors, han de prestar atenció al missatge de salvació».

«La segona és no tenir por de dir les coses com són, no callar quan toca explicar els punts de la fe o de la moral cristianes que costa pair a sectors no pas petits de la societat. L'important en comunicació és no canviar el missatge, sinó presentar-lo de forma inequívoca [...] i si hi ha crítiques... són una confirmació que el missatge ha arribat».

«I la tercera era portar la iniciativa. Penso que aquest era el motiu de tantes activitats, de tot tipus d'esdeveniments organitzats pel Papa: canonitzacions i beatificacions, viatges, llibres, la Jornada Mundial de la Joventut, Jubileus, etc. Eren ocasions per llançar missatges, per parlar sense esperar a ser interpel·lat».

Isidor Ramos Rosell

MÉS RESSENYES
DE LLIBRES A:

www.temesdavui.org